

Rovviltets Røst

pb 1410 2406 Elverum

Elverum 4. juli 2017.

Rovviltnemden Region 4
Rovviltnemden Region 5
Miljødirektoratet
Klima- og miljødirektoratet

Klage Fellessak 4/17: Fastsetting av kvote og område for lisensfelling av ulv i etablerte ulvrevir 2017-2018 Vedtatt 26.06.2017

Rovviltets Røst påklager Rovviltnemdene i Region 4 og 5s lisensfellingsvedtak på inntil 24 individer i revirmarkerende flokker – uttak av familiegruppene Julussa, Osdalen og Slettås.

I nemdenes protokoll redegjøres for bakgrunn for vedtaket.

Rovviltets Røst finner det forbløffende utidig av nemdene å ”overstyre” Rovviltforvaltningen med henvisning til Stortingets politiske føringer. Rovviltets Røst viser til Maktfordelingsprinsippet!

Rovviltnemdene er utnevnt av Klima- og miljødepartementet etter innstilling fra Fylkesmennene og deres vedtak er underlagt direktorat og departement. Rovviltnemdene har - over tid - vist ”opposisjon” til direktorat og departement, enkelte nemder eskalerer politisering av rovdyrforvaltningen – vedtak fattes på ideologisk grunnlag - og er – formelt og uformelt – overrepresentert av næringsinteresser og partipolitiske interesser – mot rovdyrartenes rettsvern.

Åpning av lisensfelling i revir – og i særdeleshet – innenfor Forvaltningssonen for ynglende ulv – er kontroversielt – i og med den geografiske differensierte forvaltningen som har vært gjeldende frem til dags dato. Og oppfattes som en klart brudd på det todelte forvaltningsprinsippet!

Med norske ulvejegeres historiske resultater ved lisensjakt – 70 -100% skadeskyting (overrepresentert ved skudd i vom-regionen) – vil konfliktnivået i den allerede polariserte og steile konflikten - ta ytterligere omdreininger i tilspissing. Sannsynlighet er overhengende for ytterligere eskalering av konflikten mellom partene på nærings-, jeger- og vernesiden.

Revirene Julussa og Osdalen er lokalisert i tilknytning ulvesonen, men etter siste overvåkingsperiode- med konklusjon om at revirene - i hovedsak er utenfor ulvesonen.

Julussas lederhunn – siste kjente F1 individ på norsk jord - er sporløst forsvunnet. En tisper valp fra reviret funnet illegalt avlivet i revirets tilstøtende områder. Noe som er en tragedie for den norske ulvestammens genetiske situasjon. I tillegg er altså ikke situasjonen med illegal avliving opphørt i Hedmark! Og man må vektlegge mulige illegale uttak i denne regionen i langt større grad - tross påtalemyndighetens innsats.

Osdalens lederpar inneholder F2-individ etter Galvenhannen. Det samme gjør Slettås.

Den norske ulvestammens mest bevaringsverdige individer er pr tiden F2-individer. Uttak av foreslåtte revir vil være en katastrofe og marginalisere muligheten for oppnåelse av neste års bestandsmål. (Mulighet for bedre genetiske innslag med vandrere fra den svenske populasjonen umuliggjøres med null-toleranse for individer på streif som praktiseres) Dette svekker den norske ulvestammens genetiske tilstand ytterligere!

Skadesituasjonen i områdene hvor disse familiegruppene har tilhold, er marginale. Oversikt over siste 20 års konfrontasjoner mellom beite- og rovdyr i området, viser klart at dyreeierne konstant og overlatt bryter "Forskrift for velferd for småfe", uten at Rovviltmyndene – eller andre - tar hensyn til eller pålegger beitenæringen bruk av adekvate forebyggende tiltak eller restriksjoner. I områder som erfaringsmessig er artens foretrukne habitat eller vandringsveier, kan man ikke benytte frislipp av småfe på utmarksbeite. Uten garanterte tap av småfe.

Det er hverken logisk, bærekraftig eller i tråd med naturlovene! Og i klar strid med overnevnte forskrift.

Disse tre revirene har de siste årene vært stabile ynglerevir som har bidratt til oppnåelse av Norges bestandsmål siste årene. Uttak av disse tre revirene utarmer den norske ulvestammen genetiske tilstand til det dramatiske.

Og vil påvirke den skandinaviske ulvepopulasjonen negativt da ulv fra helnorske revir i all vesentlighet vander østover til Sverige. ten ulv er "større skadepotensiale i fremtid, faller på sin urimelighet.

Ulv vandrer i alle retninger, men det er viktig å holde fast på de tendensene vi ser i erfaringene over tid. Hoveddelen av utvandrere fra helnorske revir vandret mot populasjonens midte - østover!

Rovviltets Røst vil vise til Oppdragsrapport 2 og dens konklusjon etter gjennomgang av 20 års erfaring med ulv og dens skadegjørelse i Norge:

"Ulver født i helnorske revir øst for Glomma vandret nesten alltid østover til våre naboland. Kun én av 40 ulver som i en 20-årsperiode er avlivet i Norge ved skadefelling eller nødverge i beitesesongen, var født i et helnorsk ulverevir med tilknytning til ulvesonen."

Ved å ta for seg kart illustrasjonene over registrerte revir og revirhevdende par i ulvesonen og Sverige, ser man at Skandinavia har ingen "mettet" populasjon slik leder i Rovviltmynden i Region 5 antyder.

Skandinaviske revir er ikke redusert vesentlig i størrelse. Noe som er det første tegnet til fortetting. Heller ikke finnes det - i noen utstrakt grad - revir med overlappende grenser. Noe som er et annet tegn.

I en fortettet populasjon vil man også oppleve "revirkamper" - artens "naturlige bestandsregulering" - langt flere utstøtinger fra familiegruppene og registrering av langt flere "Stasjonære" individer. Valpene blir også værende lenger i føderevirene.

Slettås er et grenserevir og trenger svenske forvaltningsmyndigheters samarbeid.

Uten en formalisert avtale med svenske forvaltningsmyndigheter kan ikke grenserevirene vedtas inkludert uttatt uten videre. Og med inkluderingen av grenserevirene som grunnlag for bestandsregulering på norsk jord - ikke spesielt produktivt. Og oppfattes som tilretteleggelse for motstanderens "høylytte krav" om ingen ynglende ulv i norsk fauna! Og vedtaket er et skritt nærmere denne "målsettingen".

Rovviltmyndenes "prøving" av åpningen av Rovviltforordningen for felling av ulv av andre årsaker enn skadepotensiale på tambuskap, kan ikke stå uimotsagt.

Redsel.

Gjeldende lovverk åpner ikke for uttak av ulv begrunnet irrasjonell frykt eller ubehag ved å ha arten ulv i nærområder.

Familiegruppen Slettås og Osdalen er forvaltningsmessig gps-merket og fulgt intensivt en 4 uker periode - for avdekking av eventuell unormal nærgåenhet.

Overvåkingsresultatene og analyse av gps-data har slått fast at ulvefamilien har ingen unaturlig adferd eller viser unaturlig skyhet. Og deres aktivitet i hovedsak skjer nattetid. Viser til Oppdragsrapport 3-2017 B. Zimmerman et al.

Det er også under perioden med gps-overvåkingen - og andre søknader om felling av individer i denne familiegruppen – **påvist at menneskelige aktivitet** - som er årsak til opplevelsen av uskyhet og nærgående til bebyggelse. Slik som slakteavfall og åteplasser er gjennomgående momenter.

Det finnes ingen ”**reelle og konkret risiko for skade på mennesker**” fra den skandinaviske ulvestammer pr dags dato.

All adferd - som er blitt karakterisert av lokal befolkning og Rovviltneemder som ”usky” - er valpers nysgjerrighet og artens naturlige, natlige adferd. Ingen aggressivitet eller ”jaktmodus” adferd i møtet med mennesket er dokumentert i den skandinaviske ulvepopulasjonen.

Og sporobservasjoner over eiendom eller skogsbilveier etter artens aktiviteter i sitt naturlige utbredelsesområde nattetid, er intet grunnlag for uttak uten påvist skadegjørelse.

Det er ikke påvist annet enn ”ungdommelig” nysgjerrighet av valper bak siste års ”mange” synsobservasjoner – både i Hedmark, Aurskog-Høland og Enebakk. Vi opplever påstander om unaturlig adferd, uskyhet og nærgående - nå brukes for alt hva det er verdt i kampen mot ulv – både ved å søke uttak som utarmer og utrydder ulv i norsk fauna og reelle vedtak.

Skadepotensiale

Revirene som er vedtatt uttatt har marginalt skadepotensiale. Det er grundig dokumentert at ulv i familigrupper stort sett holder seg innenfor revirgrensene og jakter sine naturlige byttedyr.

Ved uttak av familiegruppene er det overveiende sannsynlig at revirrområdene raskt vil bli re-okkupert da disse utgjør artens foretrukne habitat. Det er overveiende sannsynlig at streifende individer vil utgjøre et langt større skadepotensiale enn de eksisterende familiegruppene.

Jaktutøvelse

Elg er fellesskapet eiendom. Gunneiers jaktrett og eventuelle ”økonomiske tap” – dreier seg om ”gevinster”/økonomisk utbytte for noe som er fellesskapets eie. Og som fellesskapet tillater høsting av – etter kvote. Og er ingen ”vesentlig betydning” som skal telle for uttak av arten ulv.

Helse

Frykt/ubehag er ingen rasjonell begrunnelse for uttak av ulv.

Ulv er ingen helserisiko for befolkningen og dens naturlige rolle i økosystemet skaper balanse i klovdyrstammene, bidrar til trofiske kaskadeeffekter der den tillates å reetablere seg.

Det er slått fast at ulvesonen - territorialt og med hensyn til byttedyr bestanden - kan huse 15 – 20 flokker - og fremdeles ha et overskudd til jegerstanden - Nemdenes påstand om fortetting av ulvestammens leveområde faller på sin urimelighet/mangel på kunnskap.

Vårens tumulter rundt fjorårets vedtak, presisering og vurdering av lovgrunnlaget samt Klima- og miljøminister Vidar Helgesen presisering av at endringen i Rovviltforskriften fortsatt krever vurdering opp mot konkrete enkeltindivider og hendelser; med andre ord - ved skadefellingsvedtak kan denne åpningen av Rovviltforskriften være et virkemiddel - når kravet om andre ikke-dødlige forsøk er oppfylt.

I henhold den todelte geografiske forvaltningsprinsippet, forsøkes å skape et skille” i tid og sted”.

I beiteprioritert område praktiseres et ”lavterskel” regime for uttak av rovdyr.

Innenfor ulvesonen har arten ulv prioritet.

Bestandssituasjonen innefor sonen er dynamisk i og med at 80-90% av antallet registrert i overvåkingsperioden har vandret ut når beskatnings vedtaket skal gjennomføres. Og øker igjen når årets valper fødes.

Det er dokumentert at en ulvvalp ikke nedlegger bytte større enn hare - før rundt nyttår (ca 7 måneders alder).

Altså utgjør ikke årets valper ingen potensiell fare før tidspunktet valper forlater fødereviret i perioden mars - juni. Dette burde indikere ”stående” håndhevelse av Føre-vår-prinsippet innenfor sonen og en forvaltning basert på bestandsovervåkning over tid.

Rovviltets Røst krever at bestandsregulerende uttak avvises innenfor sonen til målsettingen om livskraftige og levedyktig stamme er oppnådd. For deretter å reguleres basert på overvåkning over tid.

Bestandsregulering innenfor sonen er brudd på Bernkonvensjonens bestemmelser og intensjon. Som forutsetter vekst frem til livsdyktige og livskraftige stamme i norsk fauna er et faktum.

I henhold til ICUN er kriteriet 1000 individer pr stamme/populasjon. Rødlista operer med 1500 individer for å fjerne arten fra lista. Et antall den skandinaviske ulvepopulasjonen fortsatt har et stykke igjen for å oppnå.

Rovviltets Røst krever Rovviltnemdenes vedtak avslås og at arten ulvs rettsstilling styrkes i norsk fauna.

Virkemidler for håndtering av ”skadesituasjonen” har forvaltningen - og den enkelte jaktutøver - i rikelig monn med mulighet for skadefellingsvedtak og nødvergeretten.

For **Rovviltets Røst**

Anne Margrethe Vadder
Leder

May Opheim
Styremedlem